

JE PŘÍPUSTNÉ ZPENĚŽOVÁNÍ MAJETKU Z INSOLVENCÍ SOUDNÍMI EXEKUTORY?

ČESKÁ ASOCIACE DRAŽEBNÍKŮ (ČAD) NA SVÝCH WEBOVÝCH STRÁNKÁCH I VE SVÝCH VYJÁDRĚNÍCH VE SDĚLOVACÍCH PROSTŘEDCÍCH OPAKOVANĚ PREZENTOVALA NEPŘÍPUSTNOST ZPENĚŽOVÁNÍ MAJETKU Z INSOLVENCÍ SOUDNÍMI EXEKUTORY A UPOZORŇOVALA, ŽE TYTO DRAŽBY JSOU V ROZPORU SE ZÁKONEM.

TEXT: KAREL ŽÍTEK, FOTO: KN

Jak nás informoval JUDr. Miloslav Oliva, předseda České asociace dražebníků z.s., a jak vyplývá i z insolvenčního rejstříku <https://isir.justice.cz/isir/common/index.do>, tyto exesy se stále opakují a to i přes závazné a prezentované stanovisko Odboru veřejných dražeb Ministerstva pro místní rozvoj ČR ze dne 27. 5. 2014.

Opakovaně bylo ČAD deklarováno, že takovéto zpeněžení nemůže mít oporu v zákoně, je v rozporu se zákonem a je věcí posouzení zda vydražitel majetku z insolventů, který tento majetek získal výkonem dobrovolné dražby přes soudního exekutora, na základě jiného právního předpisu než zákona č. 26/2000 Sb. o veřejných dražbách a to exekučního řádu i po předchozím souhlasu se zpeněžením zajištěného věřitele a věřitelského orgánu, je vydražitelem zpeněžované věci.

O těchto excesech je ČAD průběžně informována a byla informována i v případě insolvenčního řízení vedeném u Krajského soudu v Brně pod spis. zn. KSBR 29 INS 33609/2013 (<https://isir.justice.cz/isir/doc/dokument.PDF?id=19794396>), v rámci kterého byl majetek zapsaný do majetkové podstaty dlužníka zpeněžován soudním exekutorem a to na základě smlouvy o provedení dobrovolné dražby dle § 76 odst. 2 exekučního řádu. Insolvenční soud při hodnocení postupu insolvenčního správce, který vedl k jeho odvolání, pro hrubé porušení zákonem mu daných povinností, na straně 5 svého usnesení konstatuje, že:

1. Insolvenční správce postupoval v rozporu s insolvenčním zákonem, pokud na základě pokynu zajištěného věřitele zpeněžil nemovitý majetek dlužníka formou dražby dobrovolné konané dle exekutorského řádu.

Takovéto zpeněžování nemůže mít oporu v zákoně

2. U dobrovolné dražby nemovitostí dle zákona o veřejných dražbách může být dražebníkem pouze fyzická osoba zapsaná v obchodním rejstříku, obchodní společnost nebo družstvo, která splňuje podmínky stanovené tímto zákonem a bylo jí uděleno příslušné oprávnění k provozování živnosti, místo, datum a čas zahájení dražby musí být určeny tak, aby nebyla omezena možnost účasti při dražbě, dražební jistota nesmí přesáhnout 30 % z nejnižšího podání; nesmí však přesáhnout částku 1 500 000 Kč zvýšenou o 10 % z částky přesahující 5 000 000 Kč, před zahájením dražby musí být umožněno účastníkům dražby v termínu uvedeném v dražební vyhlášce prohlédka předmětu dražby. Pokud nejnižší podání přesahuje 1 000 000 Kč nebo jde-li o nemovitost, musí být umožněna účastníkům dražby prohlídka předmětu dražby alespoň ve dvou termínech uvedených v dražební vyhlášce. U dražby nemovitých věcí uveřejněná dražební vyhláška vedle způsobu v místě obvyklým i na centrální internetové adrese spravované ministerstvem pro místní rozvoj nejméně 30 dnů před zahájením dražby. Společná dražba více nemovitých věcí není přípustná.

3. Insolvenční správce při způsobu zpeněžení nemovitého majetku dlužníka postupoval v rozporu s insolvenčním zákonem.

4. Pokud insolvenční správce pro zpeněžení majetkové podstaty souhlasil s pokynem zajištěného věřitele a zvolil dobrovolnou dražbu dle exekučního řádu, pak tyto podmínky stanovené zákonem o veřejných dražbách obešel," uvedl JUDr. Oliva.

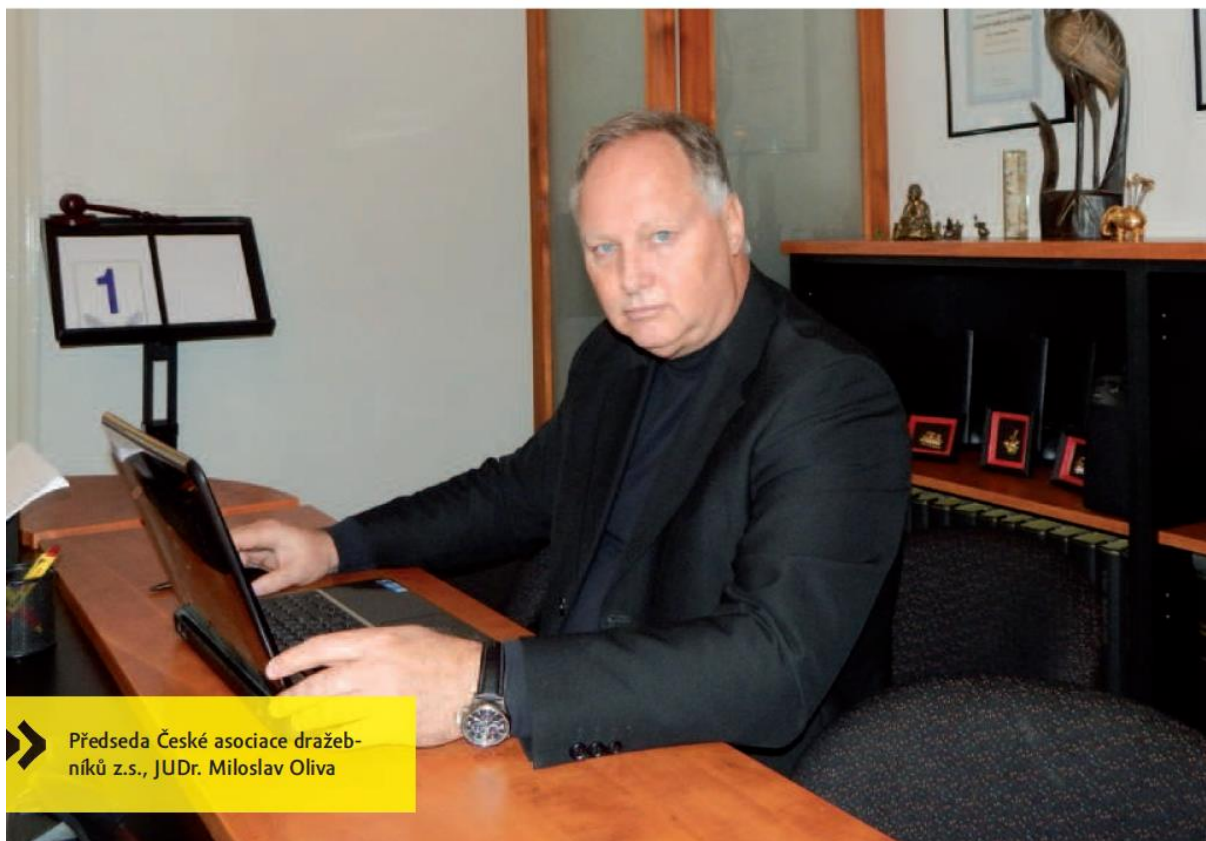
Názor některých exekutorů je odlišný

Protože nás zajímal i názor exekutorů, k tomuto problému se nám vyjádřil Mgr. Jaroslav Kodínek LL.M., soudní exekutor Exekutorského úřadu Frydek-Místek. Ten uvedl:

"Jak dražebníci dle zákona o veřejných dražbách, tak soudní exekutoři dle exekučního řádu mohou provádět dobrovolné dražby. Mezi dražebníky a soudními exekutory v rámci jejich další činnosti tedy panuje konkurenční boj. To by mělo přinášet výhody věřitelům zajištěným i nezajištěným, insolvenčním správcům i samotnému dlužníkovi v rámci reziduálních nároků.

Konkurenční boj by však měl být čestný. Dražebníci i soudní exekutoři by měli vzájemně ve svých právních úpravách hledat inspiraci ke zlepšení. Příkladem jsou elektronické dražby prováděné soudními exekutory, které se staly předlohou pro obdobnou úpravu v rámci zákona o veřejných dražbách. Bohužel ne vždy je tato vzájemnost ze strany České asociace dražebníků férová. A je to škoda. Ano, je pravda, že v jednom případě prvoinstanční soud proti ustálené judikatuře Ústavního soudu ve věci výkladu poznámky pod čarou nepravomocně projevily svůj poněkud chabě zdůvodněný právní názor ohledně možnosti zpeněžení soudním exekutorem v rámci insolvenčního řízení. Vyvodil to ovšem „jakoby mimochodem“ a nejednalo se o gross rozhodnutí. Proti tomuto rozhodnutí bylo podáno plamenné odvolání. V dané problematice, i když v jiné věci byla podána i ústavní stížnost.

Jádrem celého případu je spor o výklad takové drobnosti, jako je poznámka pod čarou. Insolvenční zákon

Předseda České asociace dražebníků z.s., JUDr. Miloslav Oliva

Nic není judikatorně rozhodnuto, otázka je otevřena

v ustanovení § 286 odst. 1 stanoví, že majetkovou podstatu lze zpeněžit a) veřejnou dražbou, b) prodejem movitých věcí a nemovitostí podle ustanovení občanského soudního řádu o výkonu rozhodnutí, c) prodejem mimo dražbu. V případě veřejné dražby odkazuje na zvláštní předpis. V poznámce pod čarou je zmíněn pouze zákon o veřejných dražbách. A jak víme, kdo chce, ten si způsob vždy najde...

A to vše navzdory tomu, že Ústavní soud ve své judikatuře o závaznosti poznámek pod čarou lapidárně stanoví:¹⁾ „Ústavní soud se ve své ustálené judikatuře řídí důsledně pravidlem, že to, co je uvedeno v poznámce pod čarou, nemá závaznou povahu a není pravidlem chování subjektů uvedených „nahore nad čarou“ ve vlastním textu právního předpisu (viz nálezy ve Sbírce nálezů a usnesení ÚS ČR, sv. 1, č. 25, sv. 4, č. 83, sv. 6 č. 105 – 109).“

Mimo to nelze v daném problému přehlédnout, že soudní exekutor má postavení soudu a řídí se při prodeji movitých a nemovitých věcí nejen exekucním řádem, ale také občanských soudním řádem. Mohl by proto při dobré vůli být podřaditelný taktéž pod písmeno b) § 286 odst. 1 insolvenčního řádu. To jednoznačně vyplývá i z § 130 odst. 1 exekucního řádu, který zní: „Tam, kde se ve zvláštních právních předpisech hovoří o soudním výkonu rozhodnutí nebo výkonu rozhodnutí, rozumí se tím také exekuce podle tohoto zákona. Tam, kde se ve zvláštních právních předpisech hovoří o nařízení výkonu rozhodnutí, rozumí se tím také vedení exekuce podle tohoto zákona.“

A dále: „Nakonec nelze opomenout fakt, že dle písmene c) § 286 odst. 1 insolvenčního řádu zde existuje jakási sběrná kategorie prodeje mimo dražbu, kde různé kreativní subjekty nabízejí a provádějí např. nabídková řízení, aukce na nejlepší nabídku a různé další formy uzavření kupní smlouvy.“

Na základě výše uvedeného mám za to, že neexistuje jediný rozumný důvod, proč soudního exekutora jako dražebníka v rámci jeho další činnosti nepřipustit. Vždyť soudní exekutor bez jakýchkoli problémů, ba dokonce s úspěchem dlouhodobě zpeněžuje majetkové hodnoty v rámci likvidace dědictví nebo v rámci smluvní volnosti na žádost vlastníků nebo osob s dispozičními oprávněními.

Široká a zdravá konkurence přináší nižší ceny a větší komfort nabízené služby pro adresáty, tedy věřitele, insolvenční správce a nakonec i dlužníky. Omezení konkurence pouze zvyšuje cenu a „arogant“ poskytovatele služby. Jak to dopadne v této uměle vyvolané šarvátce?

Nic není judikatorně rozhodnuto, otázka je otevřena. Jen mě zajímá, zda bude Česká asociace dražebníků posílat spam všem insolvenčním správcům i v případě, že zvítězí zdravý rozum a zdravá konkurence. Opravdu se musí snižovat k takovýmto praktikám, namísto toho, aby soudní exekutory porážela excelentností svých nabízených služeb?“ uvedl Mgr. Jaroslav Kocinec.

Takže exekutoři mají jasno a nejspíše budou zpeněžovat majetky z insolvencí dál...

1) Např. I. ÚS 22/99 ze dne 2. 2. 2000, N 14/17 SbNU 103.